

דְּחַוֵּיָא דְנִשְׁיָךְ לֹון בְּכַמָּה
דְּחַקִּין.

בְּהוּא זְמַנָּא אַתְּפַתַּחַת
לְאוּלְדָא מְשִׁיחָא,
בְּגִין חֲבָלִים וְדוּחְקִים
דְּצַדִּיקִים, וּמְאֲרֵי מַדּוּת,
וּמְאֲרֵי רִזִין דְּאוּרִייתָא,
מְאֲרֵי בּוּשְׁת וְעַנּוּה, מְאֲרֵי
יְרָאָה וְאַהֲבָה, מְאֲרֵי חֶסֶד,
אַנְשֵׁי חֵיל יִרְאֵי אֱלֹהִים,
אַנְשֵׁי אֱמֶת, שׁוֹנְאֵי בְּעַע,
דְּדַחְקָא לֹון שַׁעְתָּא. וְהֵאֵי
הוּא דְּאוּקְמוּהָ מְאֲרֵי
מִתְּנִיתִין, דּוּר שְׁבִין דְּוֹד בָּא,
אַנְשֵׁי חֵיל יְסוּבְבוּ מְעִיר
לְעִיר וְלֹא יַחֲוֹנְנוּ, וְיִרְאֵי
חֲטָא יִמְאַסוּ, וְחֲכַמַת
סוּפְרִים תְּסַרְחַת, וְתַהֵי הָאֱמֶת
נְעַדְרַת, וְהַגְּפִן תַּתֵּן פְּרִיָה,
וְהִיזִין בְּיוֹקֵר.

וּמְאֲיִנּוֹן קָלִין דְּיַהֲיִבַת,
דְּאִינּוֹן שְׁבַעִין,
לְקַבֵּל שְׁבַעִין תִּיבִין דְּיַעֲנֵךְ
יְיָ בְּיוֹם צָרָה, אַתְּפַתַּחַת
רַחֲמָה, דְּאִיָּהֵי ב', כְּלִילָא

שְׁעִשׂוּעִים יוֹם יוֹם. וְדָא הוּא
דְּתַנִּינוּ, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
אַתִּי לְאַשְׁתַּעֲשָׂא עִם
צַדִּיקֵיָא בְּגַנְתָּא דְּעֵדֶן. מֵאֵי
לְאַשְׁתַּעֲשָׂא. בְּגִין לְמַחְדֵּי
בְּהוּ. דְּתַנִּינוּ, זְכָאִין אִינּוֹן
צַדִּיקֵיָא, דְּכַתִּיב בְּהוּ, (ישעיה
נח) אַז תַּתְּעַנֵּג עַל יְיָ, בְּגִין
לְאַתְּעַנֵּגָא מִהוּא שְׁקִיו
דְּנַחְלָא, כְּמָה דְּאַתְּ אָמַר
(ישעיה נח) וְהִשְׁבִּיעַ בְּצַחְצְחוֹת
נַפְשֶׁךָ. כְּבִיכּוֹל, קוּדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא מִשְׁתַּעֲשָׂע בְּהוּ,
מִהוּא שְׁקִיו דְּנַחְלָא,
דְּמִתְּעַנְגִי בְּהוּ צַדִּיקֵיָא.
וְעַל דָּא אַתִּי לְאַשְׁתַּעֲשָׂא
עִם צַדִּיקֵיָא. וְכָל מֵאֵן
דְּאַשְׁתַּדֵּל בְּאוּרִייתָא, זְכִי
לְאַשְׁתַּעֲשָׂא עִם (דף ס"ח ע"א)
צַדִּיקֵיָא, מִהוּא שְׁקִיו
דְּנַחְלָא.

תָּאנָא, כְּאִיל תַּעְרוּג עַל
 אֶפְיָקֵי מַיִם, דָּא
 כְּנִסְת יִשְׂרָאֵל. כְּמָה דָּאֵת
 אָמַר, (תהלים כב) אֵילוֹתַי
 לְעִזְרָתִי חוֹשָׁה. תַּעְרוּג עַל
 אֶפְיָקֵי מַיִם, וְדָאֵי
 לְאֶשְׁתְּקֵיָא מִשְׁקִיּוֹ דְּמַבּוּעֵי
 דְּנַחְלָא, עַל יְדֵי דְּצַדִּיק.

מִתְרִין בֵּיתִין, לְאוֹלָדָא בִּי
 מְשִׁיחִין, וְאֶעֱלֵת רִישָׁהּ בֵּין
 בְּרַכְּהָא, דְּאִיהוּ רִישָׁא דִּילָהּ,
 עֲמוּדָא דְּאֶמְצַעִיתָא. תְּרִין
 שׁוֹקְהָא, נְצַח וְהוּד, תְּרִין
 נְבִיאִים. מִתְּמָן אוֹלִידַת תְּרִין
 מְשִׁיחִין. בְּהֵיא זְמַנָּא
 וַיַּחֲשׂוּף יַעֲרוֹת, יתְּעַבֵּר נַחֲשׁ
 מִעֲלָמָא (ע"כ רעיא מהימנא)

תַּעְרוּג: כְּמָה דָּאֵת אָמַר, (שיר השירים ו) לְעִרוּגַת הַבוֹשֶׁם, כֵּן
 נִפְשֵׁי תַּעְרוּג אֵלֶיךָ אֱלֹהִים. לְאֶשְׁתְּקֵיָא מִנָּךְ, בְּעֲלָמָא
 דִּין וּבְעֲלָמָא דְּאֵתִי.

מַבּוּעֵי נַחְלָא מֵאֵן אֵינּוֹן. מַבּוּעָא חַד לְעֵילָא, דְּכִתִּיב,
 (בראשית ב) וְנָהַר יוֹצֵא מֵעֵדֶן לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגֶּן וְגו'.

וּמִתְּמָן נָגִיד וְנַפְיָק, וּמִשְׁקֵי גִנְתָא, וְכֹל אֵינּוֹן נַחְלִין,
 נְגִדִין וְנַפְקִין וּמִתְּכַנְשִׁין בְּתַרֵּי מַבּוּעִין, דְּאֶקְרוּן נְצַח
 וְהוּד, וְאֵלִין אֶקְרוּן אֶפְיָקֵי מַיִם, בְּהֵיא דְּרָגָא דְּצַדִּיק,
 דְּמַנִּיה נָגִיד וְנַפְיָק וּמִשְׁתְּקֵיָא גִנְתָא. בְּגִין כֵּךְ אֵיל וְצְבִי
 כְּחָדָא מִשְׁתַּכְּחִי, (נ"א אֵיל וְצְבִי אֶקְרוּן עֶסְרַת וַיְסוּד) צְדָק וְצַדִּיק.

תָּאנָא, כְּתִיב (תהלים כט) קוֹל יְיָ יְחוֹלֵל אֵילוֹת, אֵילוֹת,
 אֵילַת כְּתִיב חֶסֶר, דָּא אֵילוֹת הַשָּׁדָה (נ"א דָּא אֵילַת
 דְּשַׁחַר). (דְּבַר אַחַר אֵילוֹת הַשָּׁדָה), דְּתַנְיָא, בְּפִלְגוֹת לֵילִיא, בְּשַׁעֲתָא

דְּקוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא עָאֵל לְגַנְתָּא דְּעֵדֶן לְאַשְׁתַּעֲשְׂעָא עִם
 צְדִיקָיָא, הָאֵי קוּל נְפִיק, וְכָאִיב כָּל אֵינּוֹן אֵילָתָא
 דְּסַחְרָנִי פּוֹרְסִיָּא יִקְרָא קְדִישָׁא, הֵדָא הוּא דְכָתִיב, (שִׁיר
 הַשִּׁירִים ג) שְׁשִׁים גְּבוּרִים סָבִיב לֵהּ. דְּבַר אַחַר יְחוּלָל אֵילוֹת,
 כְּמָה דָּאֵת אָמַר (אִיּוֹב כו) חוּלְלָה יָדוֹ נַחַש בְּרִית. וַיַּחֲשׂוּף
 יַעֲרוֹת כְּמָה דָּאֵת אָמַר. (שְׁמוּאֵל א יב) בִּיעַרְתָּ הַדְּבָשׁ, וְכָתִיב
 (שִׁיר הַשִּׁירִים ה) אֲכַלְתִּי יַעֲרֵי עִם דְּבָשִׁי, וַיִּנְקָא לְהוּ כְּאֵמָא
 דְּיִנְקָא לְבַנִּין.

אָמַר לִיָּה רַבִּי אַבָּא, (יִשְׁעִיָּה כו) נַפְשֵׁי אוּיְתִיךְ בַּלִּילָה אַף
 רוּחֵי בְּקַרְבֵּי אֲשַׁחֲרֶךָ, נַפְשֵׁי בַּלִּילָה מִבְּעֵי לִיָּה.
 אֲשַׁחֲרֶךָ, יִשַׁחֲרֶךָ מִבְּעֵי לִיָּה. אָמַר לִיָּה הָא אוּקְמוּהָ,
 כְּמָה דָּאֵת אָמַר (אִיּוֹב יב) אֲשֶׁר בִּידוֹ נֶפֶשׁ כָּל חַי
 וְרוּחַ כָּל בֶּשֶׂר אִישׁ.

תָּא חֲזִי נַפְשָׁא וְרוּחָא אֲשַׁתְּמוּדַע (ס"א אֲשַׁתְּעִי) (ס"א אֲשַׁתְּפִי)
 כְּחָדָא לְעֵלְמִין. תְּנָא פּוּלְחָנָא שְׁלִימָתָא דְּבְעֵי בַר נָשׁ
 לְמַפְלַח לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, כְּמָה דְּתַנִּינָן (דְּבַרִּים ו) וְאֶהְבֵּת
 אֶת יְיָ אֱלֹהֶיךָ וְגו'. דִּירְחִים לִיָּה לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
 רְחִימוּתָא דְּנַפְשׁ מִמָּשׁ, וְדָא הוּא רְחִימוּתָא שְׁלִימָתָא,
 רְחִימוּתָא דְּנַפְשִׁיהָ וְרוּחִיהָ. כְּמָה דְּאֵתְדַבְּקוּ אֶלִּין בְּגוּפָא,
 וְגוּפָא רְחִים לוֹן. (ס"א כְּדִין) כִּף יִתְדַבֵּק בַּר נָשׁ לְרַחֲמָא לִיָּה
 לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, רְחִימוּתָא דְּנַפְשִׁיהָ וְרוּחִיהָ,

לְאֲדַבְּקָא בֵּיהּ. הֲדָא הוּא דְכָתִיב נִפְשֵׁי אֹוִיתֶיךָ בַּלִּילָה

(בלומר) נִפְשֵׁי מִמֶּשׁ.

אַף רוּחֵי בְּקֶרְבֵי אֲשַׁחֲרֶךָ, אֲתִדְבְּקָא בְּךָ בְּרַחֲמֵימוֹתָא
סִגִּיאָה, בַּלִּילָה. דְּבַעֵי בַר נֶשׁ מִרַחֲמֵימוֹתָא דְקוּדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא, לְמִיָּקָם בְּכָל לַיְלִיא, לְאֲשַׁתְּדֵלָא בְּפוּלְחָנִיהּ,
עַד דִּיתַעַר צַפְרָא, וְיִתְמַשֵּׁךְ עָלֶיהָ חוּטָא דְהַסֵּד. דִּתְנִיא,
זַפָּאָה חוּלְקִיָּה דֶה־הוּא בַר נֶשׁ דִּרַחֲמֵימוֹתָא דָּא רַחֲמִים לִיה
לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְהָנִי זַפָּאֵי קְשׁוּט דְמִרַחֲמִין לִיה
לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא הָכִי, עֲלָמָא מִתְקַיֵּמָא בְּגִינִיהוּן,
וְשִׁלְטִין עַל כָּל גְּזִירִין קָשִׁין דְלַעִילָא וְתַתָּא. (נ"א היא) (בגין

דִּיתְקַיִים עֲלָמָא בְּגִינִיהוּן)

תַּאנָּא, הֵהוּא זַפָּאָה דְאֲתִדְבְּק בְּרוּחִיהּ וְנִפְשֵׁיהּ לְעִילָא,
בְּמַלְכָּא קְדִישָׁא, בְּרַחֲמֵימוֹתָא כְּדָקָא יָאוֹת. שְׁלִיט
בְּאַרְעָא דְלַתַּתָּא, וְכָל מַה דְגָזַר עַל עֲלָמָא אֲתְקַיֵּים. מְנָא
לָן, מֵאֲלִיָּהוּ. דְכָתִיב, (מלכים א יז) חֵי יִי' אֲשֶׁר עֲמַדְתִּי לְפָנָיו
אִם יִהְיֶה הַשָּׁנִים הָאֵלֶּה טַל וּמָטָר כִּי אִם לְפִי דְבָרִי.

תַּא חֲזִי, בְּשַׁעְתָּא דְאֲתִיִּין נִשְׁמַתִּין קְדִישִׁין מֵעִילָא
לְתַתָּא, וְאִינּוֹן זַפָּאֵי עֲלָמָא מְשַׁלְפִי לְהוּ מִמַּלְכָּא
וּמְטְרוֹנִיתָא, זַעֲרִין אִינּוֹן, דְּבַהֲהוּא שַׁעְתָּא דְנַחֲתִית,
קְיִימָא קָמִי מַלְכָּא, וְרַעוּתָא דְמַלְכָּא לְאֲסַתְכָּלָא בָּהּ, כְּמַה
דְּאוּקִימְנָא, בְּשַׁעְתָּא דְנִשְׁב קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא רוּחָא בְּכָל

חֵילָא וְחֵילָא דְשִׁמְיָא, כְּלָהוּ חֵיילִין אַתְעָבִידוּ, וְקִימִי
בְּקִיּוּמֵיהוּ, הֲדָא הוּא דְכְּתִיב (תהלים לג) וּבְרוּחַ פִּיּוּ כָּל
צְבָאם. וּמִנֵּייהוּ אַתְעָכְבוּ עַד דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא (דף ס"ח ע"ב)
אַחִית לָהּ לְתַתָּא.

וְתֵאנָא, מִיּוֹמָא דְאַתְבְּרִי עֲלֵמָא, קִימִי קַמֵּיהּ דְּקוּדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא, וְאַתְעָכְבוּ עַד דְּמָטָא זְמָנָא לְאַחַתָּא
לוֹן בְּאַרְעָא, וְאַלִּין שְׁלִיטוּ לְעֵילָא וְתַתָּא, הֲדָא הוּא
דְּכְּתִיב חֵי יִי אֲשֶׁר עֲמַדְתִּי לְפָנָיו, אֲשֶׁר אָנִי עוֹמֵד לָא
כְּתִיב, אֵלָא אֲשֶׁר עֲמַדְתִּי. לְבַתַּר אַהֲדָר לְאַתְרֵיהּ, וְסֻלְיָק
לְאַדְרֵיהּ, וְאַיִנוּן אַחֲרָנִין לָא סֻלְקִין עַד דִּימוֹתוֹן. בְּגִין
דְּלָא קִימִי קוּדְם לָכֵן כְּאַיִנוּן אַחֲרָנִין. וּבְגִין כֶּף אֵלֵיהּ
אַתְעָבִיד שְׁלִיחָא, מִלְּאַכָּא לְעֵילָא, וְאַלִּין דְּמַתְּדַבְּקוּן יַתִּיר
לְמַלְכָּא.

אַשְׁכַּחְנָא בְּסַפְרָא דְאַדָּם קַדְמָאָה דְּכָל רוּחִין קַדִּישִׁין
דְּלְעֵילָא, עֲבָדִין שְׁלִיחוֹתָא, וְכֻלְהוּ אַתְיִין
מֵאַתַּר חַד. דִּנְשַׁמְתְּהוֹן דְּצַדִּיקֵיָא מִתְרִי דְּרַגִּין דְּכֻלִּילָן
בְּחַד, וּבְגִין כֶּף סֻלְקִין יַתִּיר, וְדְרַגִּיהוֹן יַתִּיר, וְהָכֵי הוּא.
וְכָל אֵינּוֹן דְּהוּוּ טְמִירִין תַּמּוֹן, נַחְתּוּ וְסֻלְיָקוּ בְּחֵייהוֹן, כְּגוֹן
חֲנוּךְ דְּלָא אֲשַׁתְּכַח בֵּיהּ מִיתָה. וְהָא אוּקִימְנָא מְלָה דָּא,
בְּחֲנוּךְ וְאַלִּיהּ.

וְתֵאנָא מָאָה וְעֶשְׂרִין וְחֲמִשׁ אֶלְף דְּרַגִּין (לְצַדִּיקֵיָא)

לְנִשְׁמַתְהוֹן דְּצַדִּיקַיָּא, סְלִיקוּ בְּרַעוּתָא, עַד לָא אַתְּבְּרִי
 עָלְמָא, דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מְזַמְנָא לְהוּ בְּעָלְמָא דִּין,
 בְּכַל דְּרָא וְדָרָא, וְסִלְקִין וְטָאֲסִין עָלְמָא, וּמַתְקֻשְׁרִי
 בְּצִרוּרָא דְחַיִּי, וְזַמִּין קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְחַדְתָּא עָלְמָא
 בְּהוּ, עָלְיֵיהוּ כְּתִיב, (ישעיה טו) כִּי כֹאֲשֶׁר הִשְׁמִים הַחֲדָשִׁים
 וְהָאָרֶץ הַחֲדָשָׁה וְגו'.

(ויקרא ט"ז) תַּעֲנוּ אֶת נַפְשׁוֹתֵיכֶם, נַפְשׁוֹתֵיכֶם קָאֲמַר, בְּגִין
 דִּישְׂרָאֵל מִשְׁתַּכְּחִין קָמִי מַלְכָּא קְדִישָׁא זַכָּאִין, וִיהֵא
 רַעוּתָא דְלַהוֹן לְגַבֵּי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְלֹאֲתִדְבְּקָא בֵּיהּ,
 בְּגִין דִּיתְכַּפֵּר לְהוּ חוּבֵייהוּ. וְעַל דָּא, מֵאֵן דְּאֶכֶל וְשָׂתִי
 בְּתִשְׁעֵאָה, וּמְעַנְגָּא נַפְשִׁיהּ בְּמִיכְלָא וּמִשְׁתֵּיָּא, אֲשַׁתְּכַח
 בְּעִשְׂרָאָה עֲנוּיָא דְנַפְשָׁא בְּתַרִּין חוּלְקִין, וְאֲשַׁתְּכַח כְּאֵלוּ
 אֲתַעֲנִי תִשְׁעֵאָה וְעִשְׂרָאָה. אֶת נַפְשׁוֹתֵיכֶם: לְאֶכְלָלָא
 כְּלָא, גּוּפָא וְנַפְשָׁא, וְלֹאֲתַכְנַעָא בְּהֵאֵי יוּמָא, לְאֲתַכְּפֵרָא
 עַל חוּבֵיהוֹן.

תַּאֲנָא כִּי בַיּוֹם הַזֶּה יִכְפֹּר עֲלֵיכֶם. בַּיּוֹם הַזֶּה. הַיּוֹם הַזֶּה
 מִבְּעֵי לֵיהּ. אֵלָא בַּיּוֹם הַזֶּה דִּיִּיקָא, דְּבִיהּ אֲתַגְלִי
 עֲתִיקָא קְדִישָׁא, לְכַפֵּרָא עַל חוּבֵיהוֹן דְּכֻלָּא.
 דְּבַר אַחַר תַּעֲנוּ אֶת נַפְשׁוֹתֵיכֶם. רַבִּי אַבָּא פָּתַח וְאָמַר,
 עִיר קִטְנָה וְאֲנָשִׁים בָּהּ מְעֵט וְגו', עִיר
 (קהלת ט) קִטְנָה, הָא אוּקְמוּהָ. אַבְּל עִיר קִטְנָה, כְּמָה דְאֵת אָמַר,

(ישעיה כו) עִיר עֲזוּ לָנוּ יִשׁוּעָה יְשִׁית חוֹמוֹת וַחִיל וְגוֹ'. וּכְתִיב
 (הושע יא) וְלֹא אָבִא בְּעִיר. עִיר קִטְנָה, זְעִירָא הִיא, דְּהִיא
 בַּתְּרֵאָה מִכְּלָא, תַּתְּאָה מִכְּלָא, שׁוּרוֹי רַבְּרִין, תַּקִּיפִין,
 קַדִּישִׁין, עִיר הַקֹּדֶשׁ אֲקָרִי. וְאֲנָשִׁים בָּהּ מְעַט, זְעִירִין
 אֵינּוּן דְּזַכָּאן לְסִלְקָא לְגוּוּהַ, וְלִמְשָׁרֵי בָּהּ, כְּמָה דְּאֵת אָמַר
 (תהלים כד) מִי יַעֲלֶה בְּהַר יְיָ וּמִי יִקּוּם בְּמִקּוּם קֹדֶשׁוֹ וְגוֹ'.
 וְעַל דָּא אֲנָשִׁים בָּהּ מְעַט.

וּבֵא אֵלֶיהָ מֶלֶךְ גָּדוֹל, דָּא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. לְאֲדוּוּגָא
 בָּהּ, וְלִמְשָׁרֵי בָּהּ, וְסַבֵּב אוֹתָהּ, כְּמָה דְּאֵת אָמַר (זכריה
 ב) וְאֲנִי אֶהְיֶה לָּהּ נָאִם יְיָ חוֹמַת אֵשׁ סָבִיב וְגוֹ'. וּבִנְיָה
 עָלֶיהָ מְצוּדִים גְּדוֹלִים, דְּבִנְיָה שׁוּרוֹי, רַבְּרִין תַּקִּיפִין
 יֵאָיֵאן וְשִׁפְרִין (ס"א מִכָּל אֲבָנִין וְקִירִין) קַדִּישִׁין. עִיר הַקֹּדֶשׁ
 אֲקָרִי, וְכָל יִקְרָא דְּמִלְכָּא עֵייל בְּגוּוּהַ. וּבְגִין כֶּךָ, הִיא
 בְּלַחֲדָהּא כְּלִילָא מִכָּל עֵטְרֵי דְּמִלְכָּא, וְכָל עֵטְרֵי מִלְכָּא
 בָּהּ מִתְּעֵטְרִין. בְּגִין כֶּךָ, וְאֲנָשִׁים בָּהּ מְעַט כְּתִיב.

וּמִצָּא בָּהּ אִישׁ מְסַכֵּן וְחָכֵם, הֵדָּא הוּא דְּכְתִיב, (תהלים טו)
 נָקִי כַפִּים וּבֵר לֵבָב. מְסַכֵּן: כְּמָה דְּאֵת אָמַר (שמות
 א) וַיִּבֶן עָרֵי מְסַכְנוֹת לְפָרְעָה, מִתְּעֵטֵר בְּעֵטְרִין תַּקִּיפִין,
 בְּעֵטְרֵי אוֹרִייתָא, בְּעֵטְרֵי פְּקוּדֵי אוֹרִייתָא דְּמִלְכָּא. וְחָכֵם,
 דְּזָכִי בָּהּ בְּהֵאֵי חֲכָמָה. וְחָכֵם, דְּהוּא חֲכִים יִתִּיר מִכְּלָא
 לְעֵינָא בְּפוֹלְחָנָא דְּמֵאֲרִיָּה, בְּגִין לְמִזְכֵּי בָּהּ, וְלֹאֲעֵלָא

בַּהּ. הִדָּא הוּא דְכְתִיב, וּמִלֵּט הוּא אֶת הָעִיר בְּחֻכְמָתוֹ.
 וּמִלֵּט: כְּמוֹ (שְׁמוּאֵל א ב) אֲמַלְטָה נָא וְאַרְאֶה אֶת אַחִי, (בְּרֵאשִׁית
 יט) אֲמַלְטָה נָא שְׁמָהּ. אוּף הֲכָא וּמִלֵּט הוּא אֶת הָעִיר
 בְּחֻכְמָתוֹ.

וְאָדָם לֹא זָכַר אֶת הָאִישׁ הַמְּסַכֵּן הַהוּא, וְאָדָם לֹא זָכַר,
 לְמַעַבְד פְּקוּדֵי אוֹרֵייתָא, לְאַשְׁתַּדְּלָא בְּאוֹרֵייתָא,
 כִּהְהוּא גְבַר מְסַכְנָא דְאַתְחַבֵּר בְּכֻלָּא, (דף ט"ט ע"א) בְּגִין לְמוֹזְפֵי
 בַּהּ. (קְהֵלֶת ט) וְאִמְרֵתִי אֲנִי טוֹבָה חֻכְמָה מְגַבּוּרָה. דְּהָא
 בְּהַהוּא עֲלָמָא, לֹא יְהִיבִין רִשׁוֹ לְמִיעֵל, בַּר הַנִּי זִכְאִי
 קְשׁוּט, הַנִּי דְמִשְׁתַּדְּלִי בַּהּ בְּאוֹרֵייתָא יוֹמָא וְלִילִי,
 וּמִתְעַטְרִי בְּפְקוּדֵי אוֹרֵייתָא בְּהָאִי עֲלָמָא, לְמִיעֵל בַּהּ
 לְעֲלָמָא דְאַתִּי.

וְחֻכְמַת הַמְּסַכֵּן בְּזוּיָה וּדְבַרְיוֹ אֵינָם נִשְׁמָעִים. דְּהָא בְּנֵי
 נְשָׂא לֹא מְסַתְּפְלִין בֵּיהּ, וְלֹא בַעֲאֵן לְאַתְחַבְּרָא
 בֵּיהּ, וְלֹא צִית לְמַלּוּי. דְּתַנָּא, כָּל מֵאֵן דְּאֶצִּית לְמַלּוּי
 דְּאוֹרֵייתָא, זִכְאֶה הוּא בְּהָאִי עֲלָמָא, וּכְאֵלוֹ קְבִיל תּוֹרָה
 מְסִינִי. וְאַפִּילוֹ מְכָל בַּר נֶשׁ נִמִּי בְּעֵי לְמִשְׁמַע מְלּוּי
 דְּאוֹרֵייתָא. וּמֵאֵן דְּאֶרְכִּין אוֹדְנִיה לְקַבְּלִיהּ, יְהִיב יִקְרָא
 לְמַלְכָּא קְדִישָׁא, וְיְהִיב יִקְרָא לְאוֹרֵייתָא. עֲלִיהּ כְּתִיב,
 (דְּבָרִים כז) הַיּוֹם הַזֶּה נְהִייתָ לְעַם לִי אֱלֹהֶיךָ.

תַּאנָּא, יוֹמָא חַד הוּוּ אֲזִלִּי חֲבַרְיָא עֲמִיה דְּרַבִּי שְׁמַעוֹן,

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, חֲמִינָא אֵלִין עֲמִין כְּלָהּוּ עֲלָאִי,
 וַיִּשְׂרָאֵל תַּתָּאִי מִכְּלָהּוּ, מַאי טַעְמָא. בְּגִין דְּמִלְכָּא אֲשֶׁדֶר
 מִטְרוּנִיתָא מִינָהּ, וְאֵעִיל אִמְהוּ בְּאַתְרָהּא (כְּלוּמַר שְׁפָחָה). כְּמָה
 דְּאַתָּ אָמַר, (מִשְׁלִי ל) תַּחַת שְׁלֵשׁ רַגְזָה אַרְצֵן וְגו'. תַּחַת עֶבֶד
 כִּי יִמְלוֹךְ וְגו'. וְשְׁפָחָה כִּי תִירֵשׁ גְּבִירְתָּהּ. מֵאֵן שְׁפָחָה.
 הִיא כְּתָרָא נּוֹכְרָאָה, דְּקָטַל קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בּוֹכְרָא
 דְּלָהוֹן בְּמִצְרַיִם. דְּכְתִיב (שְׁמוֹת יא) עַד בְּכוֹר הַשְּׁפָחָה אֲשֶׁר
 אַחֲרֵ הַרְחִיִם. אַחֲרֵ הַרְחִיִם הֵוֵת יִתְבָּא בְּקִדְמִיתָא, וְהַשְּׁתָא,
 הֵאִי שְׁפָחָה תִירֵשׁ גְּבִירְתָּהּ.

בְּכָה רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר, מִלְכָּא בְּלָא מִטְרוּנִיתָא, לָא
 אֶקְרִי מִלְכָּא. מִלְכָּא דְּאַתְדַּבֵּק בְּשְׁפָחָה בְּאִמְהוּ
 דְּמִטְרוּנִיתָא, אֵן הוּא יִקְרָא דִּילֵיהּ. וְזִמְינָא קָלָא לְבִשְׂרָא
 לְמִטְרוּנִיתָא, וְלִימָא (זְכַרְיָה ט) גִּילִי מְאֹד בַּת צִיּוֹן הָרִיעִי בַת
 יְרוּשָׁלַם הִנֵּה מִלְכָּךְ יָבֵא לָךְ צִדִּיק וְנוֹשֵׁעַ הוּא. כְּלוּמַר,
 צִדִּיק הוּא נוֹשֵׁעַ, בְּגִין דְּהוּוּ רְכִיב עַד הַשְּׁתָא בְּאַתְרֵ
 דְּלָאוּ דִּילֵיהּ, בְּאַתְרֵ נּוֹכְרָאָה, וַיִּנְיֵק לֵיהּ.

וְעַל דָּא פְּתִיב עָנִי וְרוֹכֵב עַל חֲמוֹר, עָנִי (דְּלָא) הָוָה
 בְּקִדְמִיתָא, וְרוֹכֵב עַל חֲמוֹר, כְּמָה דְּאוּקִימְנָא,
 אֵינּוֹן כְּתָרִין תַּתָּאִין דְּעֲמִין עוֹבְדֵי עֲבוּדָה זָרָה, דְּקָטִיל
 קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בּוֹכְרָא דְּלָהוֹן בְּמִצְרַיִם, הֵדָּא הוּא
 דְּכְתִיב, (שְׁמוֹת יא) וְכָל בְּכוֹר בְּהֵמָה, וְהָא אוּקִימְנָא מִלֵּי.

כְּבִיכּוֹל צְדִיק וְנוֹשֵׁעַ הוּא, הוּא וְדַאי יִתִּיר מִכָּלָּא. בְּגִין
 דְּעַד הַשְׁתָּא שְׂאֲרֵי צְדִיק בְּלֹא צְדָק. וְהַשְׁתָּא דִּינְדוּגוֹן
 כְּחֻדָּא, צְדִיק וְנוֹשֵׁעַ הוּא, דְּהָא לָּא יִתִּיב בְּסִטְרָא אַחֲרָא.
 תְּאֵנָּא, (ישעיה נז) הַצְּדִיק אָבֵד וְאִין אִישׁ שָׁם עַל לֵב וְגו',
 הָאִי קָרָא קְשִׁיָּא, הַצְּדִיק אָבֵד, נְאֻבֵּד מִבְּעֵי לֵיהּ, מַהוּ
 אָבֵד. אִלָּא אָבֵד מִמֶּשׁ, וּמַאי אָבֵד. אָבֵד לְמִטְרוֹנִיתָא,
 וְאַתְדַּבֵּק בְּאַתֵּר אַחֲרָא, דְּאַקְרִי שְׂפָחָה.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק לְרַבִּי שְׂמֵעוֹן, אִי נִיחָא קָמִי דְמַר, הָא
 דְתַנִּינֵן, דְּכִתְיִב (משלי י) וְצְדִיק יִסוּד עוֹלָם, מֵאֵן
 דְּאָמַר, דְּעַל שְׁבַעָה קְיִימִין קְיִימָא עֲלָמָא. וּמֵאֵן דְּאָמַר,
 עַל חַד קְיִימָא עֲלָמָא, הֵיךְ מִתְיִישְׁבֵּן מְלִי. אָמַר לֵיהּ,
 כָּלָּא מְלָה חַד הוּא, דְּהָא ז' אֵינּוֹן וּבְהוּ אֵית חַד קְיִימָא,
 דְּאַקְרִי צְדִיק, וְקְיִימִי עָלֵיהּ, וְעֲלָמָא בְּהָא אֵתְקִימָא.
 וְכַד אֵתְקִימָא עֲלָמָא עָלֵיהּ, כְּאֵלוּ אֵתְקִימִים עַל כְּלָהוּ
 שְׁבַעָה. וְעַל דָּא כְּתִיב, וְצְדִיק יִסוּד עוֹלָם. וְהָא אוֹקִימָנָא
 מְלִי בְּכַמָּה אַתֵּר.

וְתֵאֵנָּא, הָאִי שְׂפָחָה זְמִינָא לְשִׁלְטָאָה בְּאַרְעָא קְדִישָׁא
 דְּלַתְתָּא, כְּמָה דְּהוֹת מִטְרוֹנִיתָא שִׁלְטָא
 בְּקַדְמִיתָא, דְּכִתְיִב (ישעיה א) צְדָק יִלִּין בָּהּ, וְהַשְׁתָּא שְׂפָחָה
 כִּי תִירֵשׁ גְּבִירְתָּהּ בְּכָלָּא. וְזְמִין קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא,
 לְאַתְבָּא לְמִטְרוֹנִיתָא לְאַתְרָהּא כְּקַדְמִיתָא, וְכַדִּין מֵמֵאֵן

הוּא חֲדוּוֹתָא, הוּי אֵימָא חֲדוּוֹתָא דְמִלְכָא, וְחֲדוּוֹתָא
 דְמִטְרוּנִיתָא. חֲדוּוֹתָא דְמִלְכָא, בְּגִין דִּיתוּב לָהּ וִיתְפָּרֵשׁ
 מִשְׁפָּחָהּ, כְּדָקָא אֲמִינָא. וְחֲדוּוֹתָא דְמִטְרוּנִיתָא, בְּגִין
 דִּיתוּב לְאֻזְדוּגָא בְּמִלְכָא, הֵדָא הוּא דְכָתִיב גִּילֵי מְאֹד
 בַּת צִיּוֹן וְגו'.

תָּא חֲזִי, כְּתִיב וְהִיֹּתָה זֹאת לָכֶם לְחֻקַּת עוֹלָם. וְהִיֹּתָה לָכֶם
 מִבְּעֵי לֵיהּ, מֵאֵי זֹאת. הָא דְאִמְרוּן, לְחֻקַּת עוֹלָם. בְּכָל
 אֲתֵר וְאֲתֵר חֻקַּת עוֹלָם אֶתְקֵרִי, גְזֵרָה דְמִלְכָא, דְעֵייל כָּל
 נְמוּסוּי בְּאֲתֵר דָּא, וְאֶסְתִּים לוֹן, כְּמָאן דְסָתִים כְּלָא,
 בְּאַסְקוּפָא חֲדָא. (ק"פ) חֻקַּת עוֹלָם וְדָאֵי. בְּהֵאֵי זֹאת (דף ס"ט ע"ב)
 רָשִׁים וְחֻקַּק כָּל גְּנִיזוֹן דִּילֵיהּ, וְכָל טְמִירִין דִּילֵיהּ.

(ויקרא ט"ז) בַּחֲדָשׁ הַשְּׁבִיעִי בַּעֲשׂוֹר לַחֲדָשׁ. בַּעֲשׂוֹר דִּיִּיקָא,
 כְּמָה דְאֻקְיָמָנָא. תַּעֲנּוּ אֶת נַפְשׁוֹתֵיכֶם, וְדָאֵי הֲכִי
 הוּא, וְהָא אֶתְמַר נַפְשׁוֹתֵיכֶם וְדָאֵי. דְהָא בְּנַפְשָׁא תִלְיָא
 מִלְתָּא, וּבְגִין כֵּן, אֲכִילָהּ וְשִׁתְיָהּ מִתְשִׁיעָאָה, יִתִּיר
 מִיּוֹמָא אַחְרָא. וְאִף עַל גַּב דְהֵאֵי מְלָה אֶתְמַר בְּגוּוּנָא
 אַחְרָא, וְכָלֵא שְׁפִיר, וְהֵאֵי וְהֵאֵי מְלָה חֲדָא, וְכָל חַד
 בְּאַתְרֵיהּ, וְהֲכִי הוּא.

וְתֵאנָא, בְּהֵאֵי יּוֹמָא, כָּל חִידוּ, וְכָל נְהִירוּ, וְכָל
 וּוְתֵרְנוּתָא דְעֵלְמִין, כְּלָהוּ תִלְיִין בְּאַיְמָא
 עֲלָאָה, דְכָל מְבוּעֵין נְגִדִין וְנַפְקִין מִנָּה. וְכַדִּין נְהִירִין כָּל

אֵינּוֹן בּוֹצִינִין, וְנִהְרִין בְּנִהְרֵי בְּחִדּוֹתָא, עַד דְּמִתְבַּסֵּם
כָּלָא. וְכִדִּין כָּל אֵינּוֹן דִּינִין אֲשֶׁתְּכַחוּ בְּנִהְרֵי, וְדִינָא לָא
אֲתַעְבִּיד, וְעַל דָּא תַעֲנוּ אֶת נַפְשׁוֹתֵיכֶם.

אָמַר רַבִּי אַבָּא, הָא אֻקְיָם לָהּ מַר, מִן גּוּפָא דְּמִתְנִיתָא,
לָא גָלוּ יִשְׂרָאֵל מֵאַרְצָם, עַד שְׁכַפְרוּ בְּקוּדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא. דְּכִתִּיב, (שְׁמוֹאל ב ב) אֵין לָנוּ חֶלֶק בְּדוֹד וְלֹא
נַחֲלָה בְּבֶן יִשִׁי, וְהָא אֲתַמַּר. קָרָא אַחֲרִינָא אֲשַׁכְּחָנָא
בְּהַאי, דְּכִתִּיב, (מַלְכִים א יב) רָאָה בֵיתְךָ דְּדוֹד. אָמַר לִיהּ, הָכִי
הוּא וְדַאי, בֵּית דְּדוֹד אֲקָרִי, כְּמָה דְּכִתִּיב, (יִשְׁעִיה ב) בֵּית
יַעֲקֹב לָכוּ וְנִלְכָה בְּאוּר יִי'. בֵּית יַעֲקֹב, כְּמָה דְּאֲתָּ אָמַר
(יִשְׁעִיה ס) וּבֵית תְּפָאֲרֵי אֲפָאֵר. לָכוּ וְנִלְכָה בְּאוּר יִי',
דְּכִתִּיב, (בְּרַאשִׁית ב) וְנָהָר יוֹצֵא מֵעַדְן לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגֶּן,
וְנֹטַע הָאֵי גֵן לְאֲשֶׁת־עֲשָׂעָא בֵּיהּ עִם צְדִיקָיָא, דְּבֵיהּ
שְׂרִיין.

תַּאנָּא, כְּתִיב אַךְ בְּעָשׂוֹר לַחֲדָשׁ הַשְּׁבִיעִי הַזֶּה יוֹם
הַכְּפוּרִים הוּא וְגו' וְעַנִּיתֶם אֶת נַפְשׁוֹתֵיכֶם.
וְכִתִּיב וְהִיטָה לָכֶם לַחֲקֵת עוֹלָם בַּחֲדָשׁ הַשְּׁבִיעִי וְגו'. אַךְ
דְּכִתִּיב, מַאי קָא בְּעֵי הָכָא. אָמַר לִיהּ, לְמַעוּטָא קָא
אֲתִיָּא. דְּכִיוּן דְּאָמַר וְעַנִּיתֶם אֶת נַפְשׁוֹתֵיכֶם בְּתַשְׁעָה
לַחֲדָשׁ, אָמַר לְבַתֵּר אַךְ בְּעָשׂוֹר. אַךְ עָשׂוֹר מְבַעֵי לִיהּ,
דְּבְעָשׂוֹר תִּלְיָא מִלְתָּא.

אָמַר לִיה אֵי הָכִי, (שמות יב) אַךְ בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן תִּשְׁבִּיתוּ
 שָׂאֹר מִבְּתִיכֶם, וְתִנִּינֶן אֶךְ חֶלֶק, חֲצִיו אֲסוּר
 בְּאֲכִילַת חֶמֶץ, וְחֲצִיו מוֹתָר. אוֹף הָכָא אַךְ בְּעֲשׂוֹר לַחֲדָשׁ,
 אֵימָא דְחֲצִיו אֲסוּר בַּמְּלָאכָה (נ"א בְּאֲכִילָה), וְחֲצִיו מוֹתָר. אָמַר
 לִיה אוֹף הָכָא בּוֹעֲנִיתֶם אֶת נַפְשׁוֹתֵיכֶם תִּלְיָא, דְּהָא עֲנוּי
 לָא אֲשַׁתְּכַח אֶלָּא מִפְּלָגוֹת יוֹמָא וְלַהֲלָאָה, וְשִׁפִּיר הוּא אַךְ
 חֶלֶק בּוֹעֲנִיתֶם אֶת נַפְשׁוֹתֵיכֶם.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, כְּתִיב, (ויקרא טז) כִּי בַּיּוֹם הַזֶּה יִכַּפֵּר
 עֲלֵיכֶם וְגו' . אֲכַפֵּר עֲלֵיכֶם מִבְּעֵי לִיה. אֶלָּא יִכַּפֵּר
 עֲלֵיכֶם, לְאֲכַלְלָא יוֹבְלָא, דְּנִגִּיד מִבּוֹעֵי לְאֲשַׁקָּאָה בְּהֵאֵי
 יוֹמָא לְכָל עֵיבָר, לְאַרְוָאָה כְּלָא, וְלְאֲשַׁקָּאָה כְּלָא. וְדָא
 עֲלֵיכֶם, כְּלוּמָר, בְּגִינִיכוֹן לְדַכְּפָאָה לְכוֹן בְּהֵאֵי יוֹמָא,
 דְּכְתִיב לְפָנַי יִי' תִּטְהָרוּ. וְלָא יִשְׁלוּט עָלְיֵיכוּ דֵינָא.

רַבִּי יְהוּדָה, אָמַר זַפְאִין אֵינּוֹן יִשְׂרָאֵל, דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ
 הוּא אֲתֵרְעֵי בְּהוּ, וּבְעֵי לְדַכְּפָאָה לְהוּ, דְּלָא יִשְׁתַּפַּח
 בְּהוּ חוּבָה, בְּגִין דֵּיהוֹן בְּנֵי הֵיכְלֵיהּ, וִידוּרוֹן בְּהֵיכְלֵיהּ.
 וְלִזְמַנָּא דְאַתֵּי כְּתִיב, (יחזקאל לו) וְזִרְקַתִּי עֲלֵיכֶם מִים טְהוֹרִים
 וְגו'.

רַבִּי יְהוּדָה פָּתַח, (תהלים קל) שִׁיר הַמַּעֲלוֹת מִמַּעַמְקֵים
 קָרְאתִיךְ יִי'. תִּנִּינֶן, בְּשַׁעֲתָא דְבָרָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ
 הוּא עֲלֵמָא, בְּעָא לְמַבְרֵי בַר נָשׁ, אֲמַלִּיךְ בְּאוּרֵייתָא,

אָמְרָה קַמִּיָּה, תִּבְעֵי לְמַבְרֵי הָאִי בַר נֶשׁ, זְמִין הוּא לְמַחֲטֵי
 קַמְךָ, זְמִין הוּא לְאַרְגָּזָא קַמְךָ. אִי תִעְבִּיד לִיָּה כְּעוֹבְדוּי,
 הָא עֲלָמָא לָא יְכִיל לְמִיָּקָם קַמְךָ, כָּל שְׁכֵן הֵהוּא בַר נֶשׁ.
 אָמַר לִיָּה, וְכִי לְמַגְנָא אֶתְקַרִּינָא, (שמות לד) אֵל רַחוּם וְחַנוּן
 אַרְךָ אַפִּים.

וְעַד לָא בְּרָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עֲלָמָא, בְּרָא תְּשׁוּבָה,
 אָמַר לָהּ לְתְּשׁוּבָה, אָנָּא בְּעֵינָא לְמַבְרֵי בַר נֶשׁ
 בְּעֲלָמָא, עַל מְנַת דְּכַד יְתוּבוּן לָךְ מִחֻבִּיהוֹן, דְּתַהוּי
 זְמִינָא לְמִשְׁבַּק חוּבִּיהוֹן, וְלִכְפָּרָא עָלֵיָּהּ. וּבְכָל שְׁעֵתָא
 וְשְׁעֵתָא תְּשׁוּבָה זְמִינָא לְגַבֵּי בְּנֵי נֶשָׁא, וְכַד בְּנֵי נֶשָׁא
 תִּיַּיְבִין מִחֻבִּיָּהוּ, הָאִי תְּשׁוּבָה תָּבַת לְגַבֵּי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ
 הוּא, וְכַפֵּר עַל כְּלָא, וְדִינִין אֶתְכַפֵּיין, וּמִתְבַּסְּמִין כְּלָהוּ,
 וְבַר נֶשׁ אֶתְדַכֵּי מִחֻבִּיָּהּ.

אִימְתֵי אֶתְדַכֵּי בַר נֶשׁ מִחֻבִּיָּהּ בְּשְׁעֵתָא דְּעָאֵל בְּהָאִי
 תְּשׁוּבָה כְּדָקָא חֲזִי. רַבִּי יִצְחָק אָמַר, דְּתַב קַמִּי
 מְלָכָא עֲלָאָה, וְצִילִי (דף ע' ע"א) צְלוּתָא מְעוּמְקָא דְּלְבָא, הֲדָא
 הוּא דְּכֹתִיב מִמְּעַמְקִים קָרְאתִיךָ יי'.

רַבִּי אָבָא אָמַר, מִמְּעַמְקִים קָרְאתִיךָ יי', אֲתֵר גְּנִיזוּ הוּא
 לְעֵילָא, וְהוּא עֲמִיקָא (שמות ס"ג ע"ב) דְּבִירָא, וּמַהֲאִי
 נְפִקִין נַחְלִין וּמְבוּעִין לְכָל עֵיבַר, וְהֵהוּא עֲמִיקָא
 דְּעֲמִיקָתָא אֶקְרִי תְּשׁוּבָה. וּמֵאן דְּבַעֵי לְאַתְבָּא וְלֹאֲתַדְכָּאָה

מִחוּבוֹי, בְּהֵאֵי עוֹמְקָא אֶצְטְרִיךְ לְמִקְרִי לְקוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ
הוּא, הִדָּא הוּא דְכָתִיב מִמְעַמְקִים קָרָאתִיךְ יי'.

תָּאנָא, בְּשַׁעְתָּא דִּהְוָה בַּר נָשׁ חָב קָמִי מְאִרְיָה, וְקָרִיב
קָרְבָּנִיהָ עַל מַדְבַּחָא, וְכֹהֲנָא מְכַפֵּר עָלֶיהָ, וּבַעֲי
בַעוּתִיהָ עָלֶיהָ, מִתְעָרִין רַחֲמֵי, וְדִינִין מִתְבַּסְּמִין, וְתִשׁוּבָה
אָרִיק בְּרַכָּאן, בְּמַבּוּעֵין דִּנְגִדִין וְנַפְקִין, וּמִתְבַּרְכִין כְּלָהוּ
בוֹצִינִין כַּחְדָּא, וְבַר נָשׁ אֶתְדַכֵּי מִחוּבִיָּה.

תָּא חֲזִי, קוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא, אֶפִּיק עֶשֶׂר כְּתָרִין, עֶטְרִין
קְדִישִׁין לְעֵילָא, דְּאֶתְעֵטֵר בְּהוּ, וּמִתְלַבֵּשׁ בְּהוּ, וְהוּא
אֵינּוֹן, וְאֵינּוֹן הוּא, כְּשִׁלְהוּבָא דְאַחִידָא בְּגוּמְרָא, וְלִית
תַּמָּן פְּרוּדָא. לְקַבִּיל דְּנָא, אֵית עֶשֶׂר כְּתָרִין דְּלֹא קְדִישִׁין
לְתַתָּא, וְאֵינּוֹן אֶחֱידָן בְּזוּהָמָא דְטוּפְרָא דְחַד עֶטְרָא
קְדִישָׁא, דְּאֶקְרִי חֲכָמָה. וְעַל דָּא אֶקְרוּן חֲכָמוֹת.

וְתָאנָא, עֶשְׂרָה זִינֵי חֲכָמוֹת אֵלִין נַחְתוּ לְעֵלְמָא. וְכִלְהוּ
אֶסְתָּאבוּ (ס"א אֶשְׁתָּאבוּ) בְּמִצְרַיִם, בַּר מַחַד

דְּאֶתְפִּשֵׁט בְּעֵלְמָא, וְכִלְהוּ זִינֵי חֲרָשֵׁי אֵינּוֹן, וּמִנֵּיִהוּ יַדְעֵי
מִצְרַיִם חֲרָשִׁין, עַל כָּל בְּנֵי עֵלְמָא. וְכַד מִצְרָאֵי בַּעָאן
לְמַעַבְד כְּנוּפִיָּא בְּחֲרָשִׁיָּהוּ לְעוּבְדֵיהוֹן, הוּוּ נַפְקִי לְחַקְלָא
לְטוּרֵי רְמָאֵי, וְדַבְּחִין דְּבַחִין, וְעַבְדִין גּוּמִין בְּאַרְעָא,
וְסַחְרִין הֵהוּא דְמָא סוּחְרָנִיהָ דְהֵנִי גּוּמִין, וּשְׂאָר דְמָא
מִתְכַּנְפִּי בְּהֵנְהוּ גּוּמִין, וּבְשָׂרָא שׁוּין עָלֵיָּהוּ. וְקָרְבִין

קָרַבְנֵיהוֹן, לְאִינּוֹן זִינִין בִּישִׁין, וְאִינּוֹן זִינִין בִּישִׁין
מִתְכַּנְּשִׁין וּמִתְקַרְבִּין כְּחֹדָא, וּמִתְפִּיִסִין בְּהַדְיָהוּ בְּהוּא
טוֹרָא.

יִשְׂרָאֵל דְּהוּוּ בְּשַׁעְבוּדֵיהוֹן, הוּוּ מִתְקַרְבִּין לְהוֹן, וְאוֹלְפוּ
מִנְיָיהוּ, וְהוּוּ טָעָאן בְּתַרְיָיהוּ, וְהִינּוּ דְכְּתִיב
כְּמַעֲשֵׂה אֶרֶץ מִצְרַיִם אֲשֶׁר יִשְׁבַּתֶּם בָּהּ לֹא תַעֲשׂוּ
וּכְמַעֲשֵׂה אֶרֶץ כְּנָעַן וְגו', וְכְתִיב וְלֹא יִזְבְּחוּ עוֹד אֶת
זְבַחֵיהֶם לְשַׁעִירִים וְגו'. תָּאנָא, בְּשַׁעֲתָא דְהוּוּ מְקַרְבִּין
לְהוֹן עַל גְּבִי חֻקְלָא, וְהוּוּ מִזְמַנֵּי הַהוּא דְמָא, וּמְקַרְבֵי
קָרַבְנֵיהוּ, הוּוּ מִתְכַּנְּפִי כָּל אִינּוֹן זִינִין בִּישִׁין, וְחֻמָּאן
לְהוֹן כְּגוּוֹנָא דְשַׁעִירִים, כְּלָהוּ מִלִּיִן שַׁעֲרָא, וּמוֹדְעֵי לְהוּ
מַה דְאִינּוֹן בַּעֲיִין.

תָּא חֲזִי, יִצְחָק מַה כְּתִיב בֵּיהּ, (בְּרַאשִׁית כו) וַיִּגַּשׁ יַעֲקֹב אֶל
יִצְחָק אָבִיו וַיִּמְשְׁהוּ, אָמַר, דָּא לָא אֲתַעֲדִי (ס"א הָבֵא לָא
אֲתַעֲר), אָלָא מִטְלָא דְשַׁמְיָא דְנִגִּיד עַל אַרְעָא. אָמַר רַבִּי
יוֹסִי, וּמִשְׁמַנֵּי הָאָרֶץ, בְּכָלָא בְּרַכִּיָּה. מֵאֵי טַעְמָא. בְּגִין
דְּחֻמָּא לִיָּה בְּשַׁעֲרָא, אָמַר לְמַעַבְרָא דָּא, וּמִשְׁמַנֵּי הָאָרֶץ
אֲצַטְרִיד, וְלֹא זוּהַמָּא דְאַרְעָא, דְהֵאֵי זוּהַמָּא הוּא
דְאַרְעָא, וְכַד טְלָא דְשַׁמְיָא וּמִגְדָּא דְאַרְעָא מִתְחַבְּרָאן
אֲתַעֲבַר הֵאֵי זוּהַמָּא.

אָמַר רַבִּי חֲזִיָּא, בְּתַרְיָתָא דְאִינּוֹן כְּתָרִין תְּתַאֲיִן דְלָא

קְדִישֵׁינָּה הָאֵי הוּא, הֵדָא הוּא דְכִתְיִב, (דברים יח) וְדוֹרֵשׁ אֶל
הַמֵּתִים, וְדָא הוּא עֲשִׂירָאָה דְכֻלָּא. דִּתְנִיָא אֲמַר רַבִּי יִצְחָק
אֲמַר רַבִּי יְהוּדָה, נִפְשָׁתָא דְרִשְׁעֵיָא אֵלִין אֵינּוֹן מְזִיקִין
דְּעֵלְמָא.

אֲמַר רַבִּי יוֹסִי, אֵי הָכִי טַב לְהוּ לְחֵיִבֵּיָא דְאִתְּעַבְדִּין
מְזִיקִין בְּעֵלְמָא, אֲן הוּא עוֹנֵשָׁא דְגִיְהֵנָם. אֲן הוּא
בִּישָׁא דְזֻמִּינָא לְהוּ בְּהֵהוּא עֵלְמָא. אֲמַר רַבִּי חֵיָא, הָכִי
תְנִינָן, וְהָא אוֹקִימָנָא מְלִי, נִפְשָׁתָא דְרִשְׁעֵיָא בְּשַׁעְתָּא
דְּנִפְקִין מֵעֵלְמָא, כַּמָּה גְרֵדִינִי נְמוֹסִין מְזֻדְמָנִי לְקַבְּלָא
לְהוּ, וְלֹאֲעֵלָאָה לְהוּ לְגִיְהֵנָם, וְעֵאלִין לְהוּ בְּתַלְתַּת דִּינִין
בְּכָל יוֹמָא, בְּגִיְהֵנָם. לְבַתֵּר מְזֻדְוֹגִי בְּהוּ, וְאִזְלִין וְשָׂאֲטִין
בְּעֵלְמָא, וּמְטַעֵן לְהוּ לְרִשְׁעֵיָא, לְאֵינּוֹן דְקָא אִסְתִּים
תְּשׁוּבָה מְקַמֵּיהוּ. לְבַתֵּר תִּיִבִין לְהוּ לְגִיְהֵנָם, וְאִתְּסַבִּין
(נ"א וְאִתְּדִנּוֹן) תַּמָּן, וְכַךְ בְּכָל יוֹמָא.

לְבַתֵּר דְאִזְלִין בְּהוּ, וְשָׂאֲטִין בְּהוּ בְּעֵלְמָא, מִהֲדִרִין
לְקַבְּרֵיהוּ, וְחַמֵּן תּוֹלְעֵתָא דְגוּפָא מְנַקְרִי בְּשָׂרָא
וּמִתְאַבְּלָן עֲלֵיהוּ, וְאֵינּוֹן חֲרָשִׁין הוּוּ אִזְלִי לְבִי קַבְּרִי,
וְחֲרָשִׁי בְּחֲרָשֵׁיהוּ, וְעַבְדִּין חַד צֵלְמָא דְבַר נֶשׁ, וְדַבְּחִין
קַמֵּיהּ חַד צְפִירָא. לְבַתֵּר עֵאלִין לְהֵהוּא (דף ע"ב) צְפִירָא,
בְּהֵהוּא קַבְּרָא, וְהֵהוּא צֵלְמָא מִתְבָּרִין (ס"א מִדְּבָרִין) לֵיהּ
לְאַרְבַּע סְטָרִין, וּמְעֵלִין לֵיהּ לְאַרְבַּע זִיווּיִין דְקַבְּרָא. כְּדִין

מְחַרְשֵׁי בְּחַרְשֵׁיהוּ, וּמִתְכַנְפֵי אֵינּוֹן כְּנוּפֵי, וְאֵינּוֹן זֵינִין
 בִּישִׁין, וּמֵייתִין הֵהִיא נִפְשָׁתָא, וְעָאֵל בְּקִבְרָא וּמִשְׁתַּעֵי
 בְּהַדְרֵיהוּ.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, זַכָּאִין אֵינּוֹן צְדִיקֵיָא בְּעֵלְמָא דִּין,
 וּבְעֵלְמָא דְאָתִי, דְהָא כְּלָהוּ קְדִישִׁין. גּוֹפָא דְלָהוֹן
 קְדִישָׁא. נִפְשָׁא דְלָהוֹן קְדִישָׁא. רוּחָא דְלָהוֹן קְדִישָׁא.
 נִשְׁמָתָא דְלָהוֹן קְדִישִׁים. תְּלַת דְרָגִין אֵינּוֹן, כְּגוּוֹנָא
 דְלְעִילָא. דְתַנְיָא אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, כְּתִיב (בראשית א) תּוֹצֵא
 הָאָרֶץ נֶפֶשׁ חַיָּה, דָּא הִיא נִשְׁמָתָא (עלֵאָה) דְאָדָם קְדַמָּאָה
 (עלֵאָה). תָּא חַזִּי, תְּלַת דְרָגִין אֵינּוֹן, וְאֵתְדַבְּקוּ כֶּחֶד, נֶפֶשׁ,
 רוּחַ, נִשְׁמָה. וְעֵלְאָה מִנֵּיהוּ, נִשְׁמָה.

דָּאָמַר רַבִּי יוֹסִי, בְּכִלְהוּ בְנֵי נִשָּׂא אֵית נֶפֶשׁ, וְאֵית נֶפֶשׁ
 עֵלְאָה מִנֶּפֶשׁ. זָכָה בַר נֶשׁ בְּהַאי נֶפֶשׁ, מְרִיקִין
 עֲלֵיהּ עֵטְרָא חַד, דְאֶקְרִי רוּחַ. הֵדָא הוּא דְכְתִיב, (ישעיה לב)
 עַד יַעֲרָה עֲלֵינוּ רוּחַ מִמָּרוֹם. כְּדִין אֶתְעַר בַּר נֶשׁ
 בְּאֶתְעָרוּתָא אַחֲרָא עֵלְאָה, לְאַסְתַּכְּלָא בְּנִמוּסֵי מְלָכָא
 קְדִישָׁא. זָכָה בַר נֶשׁ בֵּיהּ בְּהַהוּא רוּחָא, מְעַטְרִין לֵיהּ
 בְּכִתְרָא קְדִישָׁא עֵלְאָה, דְכִלִּיל כְּלָא, דְאֶקְרִי נִשְׁמָה.
 דְאֶתְקְרִי נִשְׁמַת אֱלוֹהֵי.

וְתַאנָּא בְּרוּזָא דְרוּזִין, בְּגוּ רְזִין דְסַפְרָא דְשְׁלֵמָה מְלָכָא.
 הָאִי קָרָא, דְכְתִיב, (קהלת ד) וְשִׁבַּח אֲנִי אֶת הַמַּתִּים

שְׁכַבְר מִתּוֹ, פִּיּוֹן דְּכִתִּיב וְשִׁבַּח אֲנִי אֶת הַמֵּתִים, אֲמַאי
שְׁכַבְר מִתּוֹ. אֶלֶּא שְׁכַבְר מִתּוֹ בְּהַאי עֲלָמָא, בְּפוּלְחָנָא

דְּמֵאֲרִיהוֹן. (בראשית רב"ד ע"ב)

וְתַמְן פְּתִיב, תִּלְת מְדוּרִין עֲבַד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
לְצַדִּיקָיָא, חַד (ס"א דְּזָכוּ אִינוּן צַדִּיקָיָא דְּלֹא אִישְׁתְּצִיאוּ מֵהַאי עֲלָמָא

וְכַד אֲצַטְרִיךְ) לְנַפְשָׁן דְּאִינוּן צַדִּיקָיָא, דְּלֹא אֲסַתְּלָקוּ מֵהַאי
עֲלָמָא, וְשְׁכִיחִין בְּהַאי עֲלָמָא. וְכַד אֲצַטְרִיךְ עֲלָמָא
רַחֲמִין, וְאִינוּן חֵיִין יִתְבִּין בְּצַעְרָא, אִינוּן מְצִלוּ צְלוּתָא
עֲלֵיהוֹן, וְאוּזְלִין וּמוּדְעִין מְלָה לְאִינוּן דְּמִיכִין דְּחֶבְרוֹן,
וּמִתְעָרִין, וְעֵאלִין לְגַן עֵדֵן דְּאַרְעָא, דְּתַמְן רוּחִיהוֹן
דְּצַדִּיקָיָא, מִתְּלַבְּשָׁן בְּעֵטְרִין דְּנְהוּרָא, וְאַתֵּייעֲטוּ בְּהוּ,
וּגְזָרִין גְּזָרָה, וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עֲבִיד רְעוּתָא דְּלְהוֹן,
וְחַס עַל עֲלָמָא.

וְאִינוּן נַפְשָׁן דְּצַדִּיקָיָא, מִשְׁתַּכְּחִין בְּהַאי עֲלָמָא,
לְאַגְנָא עַל חֵיָא, וְהַאי אֲקָרִי נַפֶּשׁ, וְדָא לָא
אֲסַתְּלָקָא (ס"א אֲשַׁתְּצִי) מֵהַאי עֲלָמָא, וְשְׁכִיחָא בְּהַאי עֲלָמָא,
לְאַסְתַּפְּלָא וּלְמַנְדַּע וּלְאַגְנָא עַל דְּרָא. וְהַאי הוּא דְּאָמְרוּ
חֲבַרְיָא, דְּמִתִּי יַדְעִי בְּצַעְרָא דְּעֲלָמָא. וְעוֹנְשָׁא דְּחֵיִיבִין
דִּי בְּאַרְעָא, בְּהַאי הוּא, דְּכִתִּיב וּנְכַרְתָּהּ הַנֶּפֶשׁ הַהִיא
מֵעַמִּיהָ.

וּמְדוּרָא תַנִּינָא הוּא גַן עֵדֵן דִּי בְּאַרְעָא. בֵּיה עֲבַד

קוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא מְדוֹרִין עֲלָאִין יְקִירִין, כְּגוּוֹנָא דְהָאִי
 עֲלָמָא, וּכְגוּוֹנָא דְעֲלָמָא עֲלָאָה. וְהִיכְלִין בְּתֵרִין גּוּוֹנִין,
 דְלִית לְהוֹן חוּשְׁבָנָא, וְאִלְנִין וְעֲשָׁבִין וְרִיחִין דְסִלְקִין בְּכַל
 יוֹמָא. וּבְהָאִי אֲתֵר שְׂאֲרֵי הַהוּא דְאֶקְרִי רוּחַ דְאִינּוֹן
 צְדִיקָא, וּמְדוֹרָא דְהַהוּא רוּחָא בֵּיה שְׂאֲרֵי. וְכַל רוּחַ
 רוּחַ מִתְלַבֶּשׂא בְּלְבוּשׁ יְקִירָא, כְּגוּוֹנָא דְהָאִי עֲלָמָא,
 וּכְגוּוֹנָא דְהַהוּא עֲלָמָא עֲלָאָה.

מְדוֹרָא תְּלִיתָאָה, הַהוּא מְדוֹרָא עֲלָאָה קְדִישָׁא דְאִיתְקְרִי
 צְרוּרָא דְחַיִּי. דְתַמְן מִתְעַדְנָא הַהוּא דְרָגָא עֲלָאָה
 קְדִישָׁא, דְאֶקְרִי נְשָׁמָה. וְהָאִי אֲתֵדְבֵק לְאֲתַעֲנַגָּא בְּעַדוֹנָא
 עֲלָאָה. עֲלִיהּ כְּתִיב, (ישעיה נח) אֵז תִּתְעַנַּג עַל יְיָ וְהִרְכַּבְתִּיךָ
 וְגו'.

וְתֵאֲנָא, בְּשַׁעֲתָא דְאַצְטְרִיךְ עֲלָמָא רַחֲמֵי, וְאִינּוֹן
 צְדִיקָא זְכָאִין. הַהוּא נְפֶשׁ דְאֲשַׁתְּכַחָא
 בְּעֲלָמָא, לְאַגְנָא עַל עֲלָמָא. נְפֶשׁ סְלִיק וְאֲזִיל וְשֹׂאט
 בְּעֲלָמָא, וּמוֹדַע לְרוּחַ. וְרוּחַ סְלִיק וְאֲתַעֲטֵר, וּמוֹדַע
 לְנְשָׁמָה. וּנְשָׁמָה לְקוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא. וּכְדִין חָס קוֹדֶשׁא
 בְּרִיךְ הוּא עַל עֲלָמָא. כְּדִין נַחְתָּא מְעִילָא לְתַתָּא, נְשָׁמָה
 אֹדַע לְרוּחַ, וְרוּחַ אֹדַע לְנַפְשָׁא.

וּבְכַל שַׁבְתָּא וְשַׁבְתָּא, וְרִישׁ יְרַחָא, כְּלָהוּ, מִתְחַבְּרִין
 וּמִתְעַטְרִין כְּחַד, עַד דְאֲזִדּוּגוּ לְמִיתֵי לְסַגְדָּא

לְמַלְכָּא עֲלָאָה. וּלְבַתֵּר תִּיבִין לְאַתְרֵיהוּ. הֲדָא הוּא
דְּכְתִיב, (ישעיה סו) וְהָיָה מִדֵּי חֹדֶשׁ בְּחֻדְשׁוֹ וּמִדֵּי שַׁבַּת
בְּשַׁבְּתוֹ יבֹא כָּל בֶּשֶׂר וְגו'.

וּבְשַׁעֲתָא דְאַצְטְרִיךְ עֲלֵמָא רַחֲמֵי, וְחֵיִיא אֲזִילִי וּמוֹדְעֵי
לְהוּ לְנַפְשֵׁיהוּ דְצְדִיקָיָא, וּבְכָאן עַל
קְבָרֵיהוּ, אֵינּוֹן דְאַתְחִזּוּ לְאוֹדְעָא לְהוּ. מֵאֵי טַעֲמָא.

דְּשׁוּיִין רְעוּתָא דְלֵהוֹן לְאַתְדַּבְּקָא נַפְשָׁא בְּנַפְשָׁא, (דף ע"א ע"א)
כְּדִין אַתְעָרִין נַפְשֵׁיהוּ דְצְדִיקָיָא, וּמִתְכַּנְּפִי וְאֲזִלִין
וְשֹׁאטִין לְדְמִיכֵי חֲבֵרוֹן, וּמוֹדִיעֵי לְהוּ צַעְרָא דְעֲלֵמָא.
וְכִלְהוּ עָאֲלִין בְּהֵוּא פְתַחַא דְגֵן עֵדֶן, וּמוֹדִיעֵי לְרוּחַ.
וְאֵינּוֹן רוּחִין דְמִתְעַטְרִין בְּגֵן עֵדֶן, מְלֵאכֵי עֲלָאִין אֲזִילִי
בִּינֵיהוּ. וְכִלְהוּ מוֹדִיעֵין לְנִשְׁמָה. וּנְשָׁמָה אוֹדְעַת
לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְכִלְהוּ בְּעָאן רַחֲמֵי עַל חֵיִין, וְחַס
קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עַל עֲלֵמָא בְּגִינֵיהוֹן. וְעַל דָּא אָמַר
שְׁלֵמָה, וְשַׁבַּח אֲנִי אֶת הַמַּתִּים שְׁכָבָר מִתּוֹ וְגו'.

אָמַר רַבִּי חֵיִיא, תַּוּוּהֵנָּא אֵי אִית מֵאן דִּידַע לְאוֹדְעָא לְהוּ
לְמִתֵּיָא, בַּר אָנָן. אָמַר רַבִּי אַבָּא, צַעְרָא מוֹדְעָא
לְהוּ. אוּרֵייתָא מוֹדְעָא לְהוּ. דְהָא בְּשַׁעֲתָא דְלִית מֵאן
דִּידַע בְּהָאֵי, (בראשית רכ"א ע"א) אַפְקֵי אוּרֵייתָא סְמוּךְ לְקַבְרֵי,
וְאֵינּוֹן מִתְעָרִי, עַל אוּרֵייתָא עַל מַה אַתְגַּלִּיָּא לְהֵוּא
אַתְר, כְּדִין דְיוֹמָה אוֹדַע לְהוֹן.